

Číslo 428
19. dubna 2021

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice

Kulatý stůl Národního konventu

Strategie EU proti organizovanému zločinu

Nová strategie na financování nástroje Next Generation EU

Neformální videokonference ministrů hospodářství a financí

Jednání o digitálním zeleném certifikátu

Debaty o zrychleném schvalování vakcín

Schválené rámcové pozice

Program evropských institucí

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Milí čtenáři,

Konference o budoucnosti Evropy, jedna z hlavních iniciativ současné Komise odložená vlivem pandemie, je tento týden o další krok blíž svému oficiálnímu zahájení, které je plánované na Den Evropy, tedy 9. května. Toto pondělí byla však již představena a spuštěna vícejazyčná digitální platforma, která občanům umožní, aby se na Konferenci přímo podíleli a zapojili se do diskuzí o budoucnosti a o tématech, která by měla být pro budoucnost stěžejní.

Aktuálně jsou hodně diskutovaným tématem tzv. digitální zelené certifikáty, nepříliš vhodně označované za covidové pasy. S postupující vakcinací a blížící se turistickou sezónou získaly konkrétní obrysy. O tom, jak o nich s komisařem Didierem Reyndersem minulý týden diskutovali poslanci Parlamentu, si můžete přečíst v jednom z článků tohoto monitoringu. Kromě Parlamentu se digitálním zeleným certifikátům minulý týden věnovali také velvyslanci při EU, kteří se dohodli na mandátu Rady pro další jednání s Parlamentem.

Tento týden jsou na programu dvě videokonferenční Rady EU a dvě neformální videokonference ministrů pořádané portugalským předsednictvím. Hned v pondělí se uskutečnila Rada pro zahraniční věci, která se zaměřila především na Rusko, a to jednak na jeho aktivity u hranic s Ukrajinou, tak na zhoršující se zdravotní stav Alexeje Navalného a v neposlední řadě Česká republika informovala o víkendovém dění v této

oblasti. Kromě Ruska se ministři věnovali společnému komplexnímu akčnímu plánu s Íránem, vývojem v Gruzii, Indii nebo Myanmaru.

V úterý probíhá Rada pro obecné záležitosti. Mezi hlavní body agendy bude patřit dialog o právním státě, Konferenci o budoucnosti Evropy, vztahy EU a Spojeným královstvím nebo zhodnocení koordinace společné reakce na covid-19 na úrovni EU.

Na čtvrtek je naplánovaná neformální videokonference ministrů pro energetiku, kteří budou diskutovat o budoucím nastavení energetických systémů v kontextu dosažení dlouhodobých dekarbonizačních cílů.

V pátek pak proběhne neformální videokonference ministrů životního prostředí. Hlavním bodem jejich jednání bude změna klimatu, konkrétně Adaptační strategie se zaměřením na zvýšené riziko sucha.

V Parlamentu se tento týden jednotlivé politické skupiny budou připravovat na plenární zasedání, které se uskuteční příští týden. Výbory mají na programu mimo jiné evropský právní rámec pro klima, debatu s komisařkou Stellou Kyriakidesovou o evropské zdravotní unii, vztahy EU s Tureckem nebo umělou inteligenci.

V pořadí 16. týden letošního roku v pátek uzavřeme dalším ze série kulatých stolů Národního konventu, tentokrát na téma „Vztah EU a USA po nástupu Bidenovy administrativy“.

Doporučení Národního konventu

Národní konvent o EU vydává doporučení vzniklá z kulatého stolu z 9. dubna, jehož tématem byla reforma systému obchodování s emisními povolenkami EU ETS. Diskuze se zúčastnili zástupci státní správy, akademické, sociální a hospodářské sféry, společně s reprezentanty evropských institucí, neziskového sektoru a dalšími účastníky. Odborným garantem kulatého stolu byl Institut pro evropskou politiku EUROPEUM.

V červnu letošního roku má Komise představit očekávaný balíček změn v klimatické a energetické legislativě, tzv. Fit for 55, který má pomoci Evropské unii

implementovat nově navýšený cíl snížit emise skleníkových plynů o minimálně 55 % do roku 2030 (v porovnání s rokem 1990). Reforma systému obchodování s povolenkami EU ETS, která bude předložena a následně diskutována v rámci tohoto balíčku, bude hrát při naplňování společného evropského klimatického cíle klíčovou roli. S rostoucí cenou povolenky lze očekávat, že se **dopad EU ETS** na ekonomická a ekologická rozhodnutí států a firem bude nadále **zvyšovat**. Je proto zásadní, jak tento systém bude na příští léta nastaven.

/Pokr. na s. 2/

Debata u kulatého stolu se zaměřila na **tři okruhy**: (1) Jaká by měla být pozice ČR k návrhu rozšířit EU ETS o emise ze silniční dopravy, budov, letecké a lodní dopravy? (2) Jaké důsledky bude mít růst ceny povolenky pro českou ekonomiku a průmysl? (3) Jaké důsledky by mělo zavedení uhlíkového cla pro českou ekonomiku?

Dle doporučení by ČR měla požadovat po Komisi vypracování **posouzení dopadů** navrhovaných reforem EU ETS na sektory v EU ETS i mimo něj, a to na úrovni jednotlivých členských států. Žádoucí je dle doporučení podpořit rozšíření systému o ty sektory, kde zpoplatnění emisí uhlíku přinese jasnou přidanou hodnotu. ČR by se měla postavit kladně k **zahrnutí sektorů námořní a mezinárodní letecké dopravy** do systému EU ETS. Zároveň je důležité, aby do nové revize systému nebyly zahrnuty sektory silniční dopravy a budov, jelikož v těchto oblastech existují

optimálnější nástroje na snižování emisí. V neposlední řadě je nezbytné, aby úpravy reformy EU ETS podle doporučení vedly k **předvídatelnému vývoji ceny** povolenky a tím i stabilitě investičního prostředí. Poslední doporučení následně podotýká, že Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích by měl být plně v souladu s pravidly Světové obchodní organizace a neohrožovat konkurenceschopnost evropského průmyslu.

Úplné znění závěrů a doporučení je k dispozici na stránce www.narodnikonvent.eu. Pro další informace o příštích kulatých stolech, podkladové dokumenty a další materiály včetně videí můžete také navštívit účty na sociálních sítích - Twitter: @KonventEU, Facebook: Národní konvent o EU a Instagram: #Narodnikonvent. /J. Sochor/

Strategie EU proti organizovanému zločinu > Komise

Komise zveřejnila 14. dubna dvě nové bezpečnostní strategie. První je novou strategií proti organizovanému zločinu na léta 2021-2025, která stanovuje priority, opatření a cíle, kterých je třeba v nadcházejících pěti letech dosáhnout, aby se EU v boji proti organizovanému zločinu dostala na pevnější půdu. Druhou představenou je strategie proti obchodu s bílým masem 2021-2025, která stanovuje obnovený závazek a silný politický rámec, který má chránit zranitelné jedince před obchodováním s lidmi, posílit postavení obětí, postavit pachatele před soud a chránit naše komunity.

Dle **Strategie proti organizovanému zločinu** se kriminální jevy neustále vyvíjí a je zcela nezbytné identifikovat nové trendy a rychle reagovat na nový vývoj, z toho důvodu, že EU a její členské státy musí mít před zločineckými organizacemi náskok. Strategie navrhuje zintenzivnit společnou akceschopnost EU proti organizovanému zločinu posílením stávajících nástrojů na podporu přeshraniční spolupráce, včetně spolupráce prostřednictvím agentur působících v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, dále potíráním trestných činů s vysokou prioritou a narušením struktur, které za nimi stojí, a také bojem proti korupci a jejímu pronikání do ekonomiky a v neposlední řadě jde i o potírání využívání nových technologií pachateli trestné činnosti.

Je důležité, aby členské státy plně a správně uplatňovaly stávající nástroje EU. Komise bude i nadále plnit svou úlohu, kdy bude podporovat a poskytovat členským státům průběžné pokyny a bude připravena přijmout rychlá

opatření, pokud dojde k porušení práva EU. Strategie navrhuje také posílit spolupráci i prostřednictvím výměny pracovníků donucovacích orgánů, státních zástupců a soudců, a to i se třetími zeměmi, stejně tak navrhuje i možnosti dalšího vzdělávání.

Strategie proti obchodu s bílým masem konstatuje, že obchodování s lidmi většinou postihuje ženy a děti, na něž se strategie zaměřuje. Tyto činy přináší kriminálkům obrovské zisky a zároveň způsobují obrovské utrpení obětem a vysoké náklady naší společnosti. Navzdory pokroku v posledních letech zůstává hrozba vysoká a obchodování s lidmi má také dopad na strukturu společnosti, právní stát a udržitelný rozvoj v členských státech EU a v partnerských zemích.

Priority a akce stanovené v této strategii budou prováděny v období od roku 2021 do roku 2025. EU a její členské státy musí mít společně náskok před zločinci, uživateli a vykořisťovateli obětí. V plánu je například přijmout akční plán EU proti pašování migrantů, usnadnit opětovně začleňování a programy na posílení postavení obětí nebo usadnit vytvoření pracovní skupiny specializovaných státních zástupců na boj proti obchodování s lidmi. Komise také hodlá úzce spolupracovat se všemi partnery, aby maximalizovala dopad plánovaných opatření. Komise má v plánu systematicky sledovat provádění této strategie a podávat o něm zprávy, a to i Parlamentu a Radě. /P. Fábry/

Nová strategie na financování nástroje Next Generation > Komise

Dne 14. dubna Komise prezentovala diverzifikovanou strategii financování nástroje Next Generation EU s cílem do roku 2026 získat až 800 miliard eur v běžných cenách.

Nástroj NextGenerationEU je základem reakce Unie na koronavirovou krizi. Má za cíl podpořit hospodářské oživení a vytvořit ekologičtější, digitálnější a odolnější budoucnost. EU tento nástroj schválila jako součást stimulačního balíčku ve výši přes 2 biliony eur (v běžných cenách), resp. 1,8 bilionu eur (v cenách roku 2018), což zahrnuje také dlouhodobý rozpočet na období 2021–2027.

Za účelem financování nástroje NextGenerationEU si EU bude **půjčovat na kapitálových trzích**. Splácení bude probíhat dlouhodobě až do roku 2058. Tím se zamezí okamžitému tlaku na veřejné finance členských států EU a ty se budou moci zaměřit na své hospodářské oživení.

Komise má v plánu vybudovat institucionálně a geograficky **diverzifikovanou investorskou základnu** a zároveň posílit **mezinárodní úlohu eura**. Navržená Strategie diverzifikovaného financování (DFS) umožní Komisi získávat potřebné objemy prostředků plynule a efektivně. Vzhledem k celkové plánované částce 800 miliard eur do roku 2026 bude průměrný objem ročních výpůjček zhruba **150 miliard eur ročně**, čímž by se měla EU stát jedním z největších **emitentů v eu-rech**. DSF pomůže Komisi dosáhnout dvou hlavních cílů: řešit značné potřeby financování v rámci nástroje NextGenerationEU a dosáhnout požadovaných nízkých nákladů a nízkého realizačního rizika v zájmu všech členských států a jejich občanů. DFS bude kombinovat používání různých nástrojů a technik financování. Komise bude **vydávat dluhopisy EU** se splatnostmi od tří do třicet let, z nichž některé (30 %)/Pokr. na s. 3/

budou emitovány jako zelené dluhopisy NextGenerationEU. Nově také budou využity i (krátkodobé) pokladniční poukázky EU s cílem zachovat flexibilitu v přístupu na trh a řídit potřeby likvidity a profil splatnosti. Novou formou unijních emisí by se – díky systému primárních dealerů – měly stát aukce, které by doplnily dosud používané syndikované emise a neveřejné úpisy. Současně by mělo být zajištěno **řádné finanční řízení s předvídatelným splátkovým profilem** a se stropy pro splátky v jednotlivých letech. Strategie počítá s vydáváním **každoročního rozhodnutí o objemech výpůjček** a s posky-

továním informací o hlavních parametrech plánu financování každých šest měsíců.

Zahájení půjčování v rámci NextGenerationEU se očekává letos v létě. Výpůjční operace pak mohou být zahájeny, jakmile rozhodnutí o vlastních zdrojích vstoupí v platnost. Ještě před zahájením výpůjček přijme Komise své **první roční rozhodnutí o výpůjčkách** a sdělí informace týkající se jejího prvního plánu financování. Plány financování budou následně aktualizovány jednou za půl roku. /M. Ondičová/

Neformální videokonference ministrů hospodářství a financí > Rada

V pátek 16. dubna proběhlo neformální videokonferenční zasedání ministrů financí a hospodářství. Videokonferenční jednání euroskupiny v klasickém a inkluzivním formátu proběhlo dříve v ten samý. Ministři se zaměřili na otázku **hospodářského oživení v Evropě: zhodnotili hospodářskou situaci a výhled na základě „dostupných ekonomických indikátorů; vyměnili si názory k provádění Nástroje pro oživení a odolnost a vyslechli si prezentaci Komise k financování nástroje „Next Generation EU“.** Rovněž diskutovali o aktuálním stavu, pokud jde o evropskou strukturu pro financování rozvoje. Za ČR se jednání účastnila ministryně financí Alena Schillerová.

Ministři financí zemí **eurozóny** byli informováni o jednáních na jarních zasedáních Světové banky a Mezinárodních měnového fondu. Tematická diskuze byla věnována problematice insolvenčních rámců. Následně ministři zhodnotili probíhající práce týkající se eura jako digitální měny.

Jednání v inkluzivním formátu se pak zaměřilo na téma bankovní unie. Ministři zhodnotili stávající hospodářskou situaci a ekonomický výhled. Komise rovněž poskytla aktuální informace o provádění dočasného rámce pro státní podporu, díky kterému mohou členské státy během pandemie flexibilněji podpořit své ekonomiky a vysvětlila propojení mezi tímto rámcem a národními plány pro oživení a odolnost.

V rámci pravidelného bilančního hodnocení provádění **Nástroje pro oživení a odolnost** ministři od Komise obdrželi rovněž aktuální informace o stavu přípravy plánů pro oživení a odolnost. Sdíleli také své zkušenosti s fází přípravy těchto plánů. Tato fáze se nyní blíží k závěru a brzy dojde k formálnímu předložení plánů.

Komise představila své **sdělení o financování nástroje Next Generation EU** ze 14. dubna. Předsednictví poskytlo aktuální informace o ratifikaci rozhodnutí o vlastních zdrojích a zdůraznilo, že proces ratifikace již dokončilo 17 členských států. Komise podala ministrům aktuální informace o provádění nového akčního plánu pro unii kapitálových trhů. Zaměřila se na nejvýznamnější připravované iniciativy v nadcházejících měsících, zejména na vytvoření jednotného evropského přístupového místa, které by mělo investorům pomoci získat snadný, rychlý a srovnatelný přístup k údajům o evropských společnostech, a tím usnadnit jejich financování.

Ministři si za účasti prezidentky Evropské banky pro obnovu a rozvoj Odile Renaud-Bassové a prezidenta Evropské investiční banky Wernera Hoyera vyměnili názory na budoucnost evropské struktury pro **financování rozvoje** a většina ministrů v této věci podpořila klíčovou úlohu Evropské investiční banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj. /M. Ondičová/

Jednání o digitálním zeleném certifikátu > Evropský parlament

V úterý 13. dubna si členové Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) Evropského parlamentu vyměnili názory s komisařem pro spravedlnost Didierem Reyndersem a Evropským inspektorem ochrany údajů Wojciechem Wiewiórowskim (EIOÚ) o návrhu digitálního zeleného certifikátu. Až na několik výjimek vyjádřili této iniciativě podporu poslanci ze všech politických skupin Parlamentu.

Návrh nařízení o digitálním zeleném certifikátu představila Komise 17. března. Certifikát by měl dokládat, zda byl cestující v rámci EU **očkovan proti koronaviru, zda má nedávný negativní výsledek testu nebo zda onemocněl již prodělal.**

Poslanci vznesli řadu otázek souvisejících s parametry certifikátu i jeho implementací. Zajímali se zejména o dodržování zásad minimalizace údajů, dobu trvání a vymazání údajů po skončení platnosti nařízení. Návrh by měl podle poslanců reagovat na vědecké aktualizace a neměl by být používán pro jiné nemoci než je koronavirus. Poslanci se ve svých dotazech také zaměřili na aplikace vakcín, které nebyly schváleny Evropskou agenturou pro léčivé přípravky EMA a zřízení kontaktních míst

pro poradenství občanům (helpdesk). Je naší povinností zajistit, abychom neměli 27 různých systémů, ale jeden jasný, jednoduchý a důvěryhodný systém, zdůraznil Jeroen Lenaers (EPP, NL). Je nutné, aby byl systém kompatibilní s národními certifikáty, které chystá řada členských států například jako podmínku účasti na kulturních či sportovních akcích, prohlásila Sophia in't Veldová (RE, NL).

Komisař D. Reynders zdůraznil, že Komise předložila návrh s cílem, aby se na něm Parlament s členskými státy shodl **do června** a aby začal fungovat před letními prázdninami. „Musíme zajistit, aby se s občany EU zacházelo stejně ve všech členských zemích poté, co se rozhodnout uvolnit volný pohyb na základě očkování, prodělání onemocnění covidem-19 nebo testování,“ uvedl komisař. Objasnil také, že návrh nevytváří právní základ pro jiná použití než pro volný pohyb, a že nezahrnuje vakcíny nepovolené agenturou EMA. Podle D. Reynderse budou certifikáty v digitální i papírové podobě zdarma a ani testování by nemělo být finančně nákladné. Jeho případná bezplatnost bude nicméně v rukou členských zemí. /Pokr. na s. 4/

Evropský inspektor ochrany údajů Wojciech Wiewiórowski konstatoval, že předložený návrh plně **respektuje zásady ochrany údajů**, nicméně další otázky mohou podle něj vyvstat při jeho implementaci (např. při mezinárodních transferech dat).

Parlament se v rámci projednávání digitálního zeleného certifikátu na svém březnovém plenárním zasedání shodl

na užití zvláštního postupu pro naléhavé případy. Návrh tak půjde **zrychlenou cestou na plenární zasedání** (26. - 29. dubna), na kterém by Parlament měl hlasovat o svém mandátu pro meziinstitucionální jednání s Radou. Předpokládá se nicméně, že poslanci Parlamentu na tomto zasedání ještě předloží k návrhu pozměňovací návrhy. /J. Linková/

Debata o zrychleném schvalování vakcín > Evropský parlament

Poslanci Výboru pro životní prostředí se během svého zasedání mezi 15. dubna – 16. dubna věnovali schválení nového postupu, který by urychlil celoevropské schvalování vakcín proti novým možným variantám covidu-19.

Navržený postup byl Komisí představen v rámci inkubátoru HERA, což je nový Evropský plán připravenosti biologické ochrany proti variantám covidu-19 a představuje možnost, jak urychlit registraci upravených vakcín proti covidu-19. To znamená, že by Evropská léková agen-

tura (EMA) mohla do budoucna rychleji schvalovat aktualizované verze již předem schválených vakcín, jako je např. Pfizer/BioNTech, Oxford/AstraZeneca, které by reagovaly na možné nové mutace nemoci. Jelikož se jedná o delegovaný akt Komise, je možné, aby tento nový postup byl schválen v krátké lhůtě a mohl být parlamentem úplně schválen již během dalšího plenárního zasedání. V pátek 16. dubna došlo ve výboru k hlasování k tomuto návrhu a návrh byl poslanci přijat a postoupen plénu Parlamentu. /J. Janek/

Schválené rámcové pozice > Informace

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2019/816, kterým se zřizuje **centralizovaný systém pro identifikaci členských států**, jež mají informace o odsouzených státních příslušnících třetích zemí a osob bez státní příslušnosti (ECRIS-TCN), na doplnění Evropského informačního systému rejstříku trestů, a nařízení (EU) 2019/818, kterým se zřizuje rámec pro **interoperabilitu mezi informačními systémy EU v oblasti policejní a justiční spolupráce, azylu a migrace** a kterým se mění nařízení (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 a (EU) 2019/816, za účelem zavedení prověřování státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích (vypracovalo Ministerstvo vnitra)

Rámcová pozice k doporučení pro rozhodnutí Rady zmocňující k zahájení jednání o **změně Mezinárodní dohody o kakau z roku 2010** (vypracovalo Ministerstvo zemědělství)

Rámcová pozice ke společné zprávě Evropskému parlamentu a Radě: „**Zvláštní administrativní oblast Hongkong: Výroční zpráva za rok 2020**“ (vypracovalo Ministerstvo zahraničních věcí)

Rámcová pozice ke společné zprávě Evropskému parlamentu a Radě: „**Zvláštní administrativní oblast Macao: Výroční zpráva za rok 2020**“ (vypracovalo Ministerstvo zahraničních věcí)

Program evropských institucí od 20. do 26. dubna > Informace

Neformální videokonference ministrů pro obecné záležitosti, 20. dubna

Na program jednání, které se nakonec uskuteční formou videokonference, je bod k aktuálnímu stavu vztahů EU - Spojené království.

Neformální videokonference ministrů pro energetiku, 22. dubna

Na program jednání neformální videokonference ministrů pro energetiku je plánovaná debata o renovační vlně.

Neformální videokonference ministrů pro životní prostředí, 23. dubna

Videokonferenční zasedání se bude věnovat výzvám souvisejícím s přizpůsobováním se změně klimatu a vo-

dou, resp. suchem. Na programu je prezentace vědeckých podkladů a ministerská debata na téma Adaptační strategie se zaměřením na zvýšené riziko sucha.

Neformální videokonference ministrů pro zemědělství a rybolov, 26. dubna

Na programu neformální videokonference bude informace Komise o situaci na komoditních trzích. Dále proběhne diskuze týkající se mezinárodních zemědělských dohod spolu se studii Společného výzkumného střediska JRC o kumulativních dopadech těchto dohod na zemědělský sektor.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 428, týden od 12. až 18. dubna 2021 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz